

B(3rd Sm.)-Sanskrit-H/DSCC-4/CCF

2024

SANSKRIT — HONOURS

Paper : DSCC-4

(Kāvyaśāstra and its History)

Full Marks : 75

The figures in the margin indicate full marks.

*Candidates are required to give their answers in their own words
as far as practicable.*

Unit - I

(Marks : 25)

1. (a) आचार्यवामनोक्तदिशा रीतेः लक्षणं भेदान् च सविशदं पर्यालोचयत। 4+6

अथवा,

- (b) आचार्यवामनमतेन कानि काव्याङ्गानि? काव्याङ्गविषयमधिकृत्य एकं निबन्धं विरचयत। 3+7

2. यथामति एकस्य व्याख्या लेखनीया। 6×1

(a) काव्यं ग्राह्यमलङ्कारात्।

(b) न कतकं पङ्क्तुप्रसादनाय।

3. अधःप्रदत्तेषु विषयेषु यथामति एकस्य टीका लेखनीया। 4×1

काव्यदोषाः, प्रसादगुणः।

4. अधःप्रदत्तेषु प्रश्नेषु यथामति पञ्चानां प्रश्नानाम् उत्तराणि अतिसंक्षेपेण संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च प्रदेयानि। 1×5

(a) वामनमते किं गुणस्वरूपम्?

(b) कवयः कतिविधाः?

(c) सन्दर्भेषु किं श्रेयः?

(d) काव्यस्य कतिविधं प्रयोजनम्?

(e) को नाम अलङ्कारः?

(f) किं नाम अवधानम्?

Please Turn Over

(1473)

B(3rd Sm.)-Sanskrit-H/DSCC-4/CCF

(g) गद्यं कतिविधम्?

(h) वामनमते का रीतिः श्रेष्ठा?

Unit - II

(Marks : 25)

5. (a) साहित्यदर्पणोक्तदिशा महाकाव्यस्य लक्षणं सविस्तरं विवृणुत।

10

अथवा,

(b) काव्यादर्शकथितदिशा गद्यकाव्यस्य लक्षणप्रकारजातं सविशदं प्रकाशयत।

10

6. अधःप्रदत्तेषु विषयेषु यथेष्टं विषयद्वयम् अवलम्ब्य टीकाद्वयं विरचनीयम्।

5×2

(a) चम्पू

(b) खण्डकाव्यम्

(c) वृत्तगन्धि।

7. अधःप्रदत्तेषु प्रश्नेषु यथामति पञ्चानां प्रश्नानाम् उत्तराणि संक्षेपेण संस्कृतगिरा देवनागरलिप्या च लेखनीयानि।

1×5

(a) कस्य आचार्यस्य मतेन कथाख्यायिकयोर्भेदः नास्ति?

(b) किं नाम मुक्तकम्?

(c) गद्यकाव्यस्य कस्मिन् प्रकारे आदौ कवेर्वेशानुकीर्तनमस्ति?

(d) किं नाम विरुद्धम्?

(e) महाकाव्ये अङ्गिरसः कीदृशो भवति?

(f) किं नाम वक्त्रम्?

(g) चूर्णकस्य लक्षणं किम्?

(h) साहित्यदर्पणे कति परिच्छेदाः सन्ति?

Unit - III

(Marks : 25)

8. (a) आनन्दवर्धनस्य परिचयमुल्लिख्य संस्कृतालङ्कारशास्त्रेतिहासे तस्य अवदानं पर्यालोचयत।

5+5

अथवा,

(b) भामहस्य परिचयमुल्लिख्य संस्कृतालङ्कारशास्त्रेतिहासे तस्य कृतित्वं विवृणुत।

5+5

9. अधःप्रदत्तेषु यथामति विषयद्वयमवलम्ब्य टीकाद्वयं विरचनीयम्।

5×2

- (a) अभिनवगुप्तः
- (b) रूपगोस्वामी
- (c) मम्मटः।

10. अधःप्रदत्तेषु प्रश्नेषु यथेच्छं पञ्चानां प्रश्नानामुत्तराणि अतिसंक्षेपेण संस्कृतगिरा देवनागरलिप्या च लेख्यानि।

1×5

- (a) ध्वन्यालोकस्योपरि अभिनवगुप्तरचितायाः टीकायाः नाम किम्?
- (b) भरताचार्येण विरचितस्य अलंकारशास्त्रीयग्रन्थस्य नाम लिखतु।
- (c) रसगङ्गाधरग्रन्थस्य रचयितुः नाम लिखतु।
- (d) कुन्तकेन रचितस्य ग्रन्थस्य नाम किम्?
- (e) “औचित्यविचारचर्चा” इति ग्रन्थः केन विरचितः?
- (f) आनन्दवर्धनेन विरचितस्य एकस्य काव्यस्य नाम लिखतु।
- (g) अभिनवगुप्तेन विवृतं रससूत्रस्य व्याख्यानं केन नाम्ना प्रख्यातम्?
- (h) “गङ्गालहरी” केन विरचिता?

